

Κοστурсκο, Михайлов Γ , Γръцки епиграми No 123 – римска епоха

Νικάνωρ Νικάνορος ἥρωσ χαῖρε
Νικάνωρ ἐπὶ παιδὶ τάφον Νικάνορι τόνδε
θήκε, λίθος δ' ἐνέπει ταῦτα παρερχόμενοις ·
μοῦνος ἐγὼ πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν
θρέφθεν, ἀλλ' ἄϊδης οὐκ ἀλεείνε πάθος,
ἀλλὰ με δωδεκέτηρον ὑπὸ χθονὸς ἤγαγεν παῖδα
ἐλπίδας ἐκκόψας ἡμετέρων τοκέων
κεῖμαι δ' ἠϊθέων τὲ καὶ εὐσεβέων ἐνὶ χώρῳ
πατρὶ μὲν οἰκτρὸς ἐμῶ , πᾶσι δὲ κεῖθι φίλος
τοῦτο δ' ἐμῆς γνώμης ἀστοῖς ἔτι νηπιαχεύων
ἐξενέπω τέκνων λείψανα πολλὰ λιπεῖν
δώμασιν εἰ γὰρ καὶ τι παρασφήλειε τίς αἴση
οὐ ποτ' ἄν κραδίη πένθος ὁμοιον ἔχοι

ἥρωσ, *gen.* ἥρωος (*gen.* *поякога с ω кратко, редко ἥρω*) ὁ (*dat.* ἥρωι - *пое т.* ἥρω, *acc.* ἥρω - *е п.* ἥρωα, *ιον.* ἥρων, *acc. pl.* ἥρωσ *и* ἥρωας) 1) вожд , военачалник, предводител (ἥρωες Ἀχαιοί Hom.); 2) войн, боец (στίχες ἀνδρῶν ἠρώων Hom.); 3) славен мъж (Μούλιος ἦ., κῆρυξ Δουλιχειύς Hom.): ἦ. Δημόδοκος Hom. знаменит (певец) Демодок; 4) герой, богатыр , човек с приказна сила и доблест (ἀντίθεοι ἥρωες Pind.; δαίμονες τε καὶ ἄνθρωποι Plat.; θεοὶ καὶ ἥρωες Thuc., Arst.; ἐκ ἠρώων εἰς δαίμονας ἀναφέρεσθαι Plut.): ἥρωες ἐπόνυμοι Her. герои-е поними (*m. e. мези, чието име носят филите*).

τίθημι (*impf.* ἐτίθην, *aor. 1 sing. ind.* ἔθηκα, *aor. 2 pl.* ἔθεμεν, *fut.*θήσω, *pf.* τέθεικα, *ppf.* ἔτεθείκειν; *praes. conjct.* τιθῶ, *aor. 2 conjct.* θῶ; *praes. opt.* τιθείην, *aor. 2 opt.* θείην; *praes. imper.* τίθει, *aor. 2 imper.* θές; *praes. inf.* τιθέναι, *aor. 2 inf.* θεῖναι; *part. praes.* τιθείς, *part. aor. 2* θείς; *med.:* *praes.* τίθεμαι, *impf.* ἐτιθέμην, *aor. 2* ἐθέμην; *praes. conjct.* τιθῶμαι, *praes. aor. 2* θῶμαι; *praes. impf. opt.* τιθείμην, *aor. 2 opt.* θείμην; *praes. imper.* τίθεσο, *imper. aor. 2* θοῦ; *praes. inf.* τίθεσθαι, *aor. 2 inf.* θέσθαι; *part. praes.*

τιθέμενος, *part. aor. 2* θέμενος; *med.-pass.:* *pf.* τέθειμαι, *ppf.* ἐτεθείμην;
pass.: *fut.* τεθήσομαι, *aor. 1* ἐτέθην, *adj. verb.* θετός) *тж. med.* поставям,
слагам

τρέφω, *дор.* τράφω (*fut.* θρέψω, *aor. 1* ἔθρεψα - *эн.* θρέψα, *aor. 2* ἔτραφον,
pf. τέτροφα - *късно* τέтрафа; *pass.:* *fut.* θρέψομαι - *рядко* τρᾶφήσομαι,
aor. 1 ἐθρέφθην, *aor. 2* ἐτράφην с ᾗ, *pf.* τέθραμμαι) 1) уплътнявам,
съсирвам (γάλα *Hom.*): τ. τυρόν *Theocr.* правя (приготвям) сирене; 2)
сгъстявам, утаявам се - ставам на утайка: πολλή περὶ χροῖ τέτροφεν
ἄλμη *Hom.* много солена пяна полепна по тялото (на плувец); 3)
възпитавам, отхранвам, отглеждам (τέκνα *Hom.*; θρέμματα *Plat.*)

λίθος, ου (ῖ) ὁ и ἡ 1) камък

ἐν-έπω и ἐννέπω 1) разказват, повествувам (μῦθον *Hom.*; τοῦνειρον
Aesch.): ἄνδρα μοι ἔννεπε *Hom.* разказвай ми за мъжа; 2) именувам
(σύας τὸ Βοιωτίον ἔθνος *Pind.*; τινὰ δοῦλον *Eur.*); 3) обръщам се с думи
към (τινά *Hes.* и πρὸς τινα *Trag.*); 4) моля нареждам (τινὰ ποιεῖν τι *Pind.*,
Soph.).

ἐξ-ενέπω провъзгласявам, обявявам *Pind.*

νηπιᾶχεύω по детски играя, лудувам *Hom.*

νήπιος 3 1) в младенческа възраст, малолетен, (τέκνα *Hom.*; βρέφος *Eur.*);
2) неразумен *Hom.*; 3) детски, *m. e.* слаб (βία *Hom.*).

Ἰήϊθεος (ῖ), *σтяж.* ἦθεος, *дор.* αἶθεος (ᾶ) ὁ неженен млад човек *Hom.*,
Soph., *Eur.*, *Her.*, *Plat.*, *Plut.*

τοκεύς, ἕως ὁ и ἡ [τίκτω] родител, *Hes.*, *Aesch.*: οἱ τοκεῖς - *e n.* тоκῆες,
dual. тоκῆε *Hom.*, *Her.*, *Thuc.*, *Xen.* родители.

ἀλεείνω (ᾶ) (*само praes. и impf.*) отклонявам се, избегвам (τι и τινά
Hom., *HN*, *Luc.*): κερδοσύνη ἀλέεινεν *Hom.* хитро избегна (отговораа);
ᾶ. ποιεῖν τι *Hom.* не се решанам да направя нещо

ἐκ-κόπτω 1) избивам (ὀφθαλμόν *Arph.*, *Aeschin.*, *Arst.*, *Dem.*, *Plut.*; τὰ
ἐδάφη τῶν νεῶν *Plut.*); 2) изрязвам ать, оперативно отстранявам (σημεῖα
τῶν ἐγκαυμάτων ἐκκέκοπται *Luc.*); 3) отрязвам отсичам (τὴν δεξιὰν χεῖρα
NT)

χωρος ὁ 1) место, местност (ὕληεις Hom.; πίων Hes.): ἔχειν χωρόν τινα Aesch. жит в какой-л. местности; 2) пространство, промеждутък: ὅθι διαφαίνεται χ. Hom. където се виждало свободно пространство; 3) *тж. pl.* край, област, страна (τῆς Ἀραβίης χ., οἱ τῶν Θηβαίων χωροὶ Her.); 4) село (ἀπὸ τοῦ χώρου εἰς ἄστυ Xen.); 5) земен участък, поле Xen.

οἰκτρός 3 1) достоен за съжаления, внушаващ състрадание (συμφορά Pind.; ἄλγος Aesch.): οἱ. τῆς μεταβολῆς Plut. извикващ състрадание с обратите на своята сдба; 2) жалостен, горчив (λόγοι, δάκρυ Eur.; ὄψ Soph.).

κεῖθι-θι, *en.-poet.* **κεῖθι** *adv.* там (ἐ. κοιμᾶται γυνή Her.); εἴ τίς τοι καὶ κεῖθι φίλος ἀνθρώπων Hom. ако имаш там близък човек.

λείψανον τό 1) *тж. pl.* остатък, остатъци (φίλων Eur.; τῆς γῆς Plat.); обломки (Ἀργοῦς Eur.); 2) *pl.* останки (τοῦ σώματος Plat.; θανόντος Soph.); 3) *pl.* *незаличима* следа, слава (ἀγαθῶν ἀνδρῶν Eur.).

δῶμα, *ατος* τό 1) *тж. pl.* дом, здание, жилище Hom., Pind., Soph., Eur., Her.; 2) храм, светилище Pind., Aesch., Soph.; 3) град: δ. Καδμεῖον Soph. град Кадмов (= Θῆβαι); 4) зала (θάλαμος καὶ δ. καὶ αὐλή Hom.); 5) *pl.* дом, род, семейство (τὰ δώματα Λαβδάκεια Soph.); 6) плосък покив на дома (ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω NT).

δωμάτιον (ᾶ) τό 1) къщичка Arph.; 2) малко светилище (δ. δὲ Φόβου ἦν ἱερόν Plut.); 3) спалня Arph., Lys., Plat., Plut.

μεγάρων τό 1) (главна) зала (μ. πλεῖον δαιτυμόνων Hom.); 2) *тж. pl.* женски покой (ἴστων ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινεν, *sc.* Πηνελόπεια Hom.); 3) спалня (εὔδειν ἐν μεγάρῳ Hom.); 4) *преимуц. pl.* дом, дворец, палат (γῆρασκέμεν ἐν μεγάροισιν Hom.); 5) прорицалище на храма (ἐν Δελφοῖσι Her.); 6) *тж. pl.* светилище, вътрешност на храма Her.

παρα-σφάλλω (*aor.* παρέσφηλα) отклонявам (*sc.* οἴστων Hom.; τινά τινας Pind.): ἀληθείας ἐκτὸς παρεσφαλμένοι Plat. отклонилите се, *m. e.* далеч от истинната същност.

αἴσα ἢ 1) съдба, рок, участ , (пред)определение, *олицетв.* богиня на съдбата : ἄσσα οἱ αἴ. γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ Hom. това , което му е било написано (при раждането); Διὸς αἴση Hom. по волята на Зевс; ὑπὲρ αἴσαν Hom. въпреки съдбата ; ἐν αἴσῃ Aesch. по волята на съдбата а; 2) предел на живота : ἐπεὶ νύ τοι αἴ. μίνυνθά περ Hom. защото ти е писано малко да живееш 3) законност , справедливост , право: κατ' αἴσαν Hom., οὐδ' ὑπὲρ αἴσαν Hom. справедливо,; παρ' αἴσαν Pind. противозаконно; 4) участ , дял (ληΐδος Hom.): τίειν τινὰ ἐν καρὸς αἴση Hom. не ценя за нищо някого (*досл.* ценя някого колкото една сламка); ἔργοιο τρίτη αἴ. Hes. една трета от работата .

καρδία, *еп.-ион.* **κραδία** и **κραδίη**, *също* . (в начало на стиха) **καρδίη** ἢ 1) сърдце: κ. ἔξω στήθεος ἐκθρώσκει Hom. сърдцето (направо) изкача от гърдите; πηδᾶ ἢ κ. Plat. с. бие учестено; 2) (*като средоточие на чувствата и страстите*) сърдце, душа (οἱ καθαρὸι τῇ καρδίᾳ NT): οἰδάνεται κ. χόλῳ Hom. с се изпълва с гняв; ἐκ καρδίας φιλεῖν Arph. обичам с цяло сърдце; θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις Soph. у теб има пламенно сърдце за дела, които (другите) карат да изстинат; τὰ ἀπὸ καρδίας λέγειν Eur. говоря чистосърдечно; ὡς ἄνοον κραδίην ἔχεις! Hom. колко си късопаметен!; 3) чувства, настроение: τὸν νέον τίνα οἶει καρδίαν ἔχειν; Plat. какво е настроението, по-твоему, на юношата?; 4) желание, намерение: μόλις καρδίας ἐξίσταμαι Soph. неохотно се отказивм от своето намерение; 5) горно отверстии (вход) на стомаха а Thus.; 6) вътрешност , среда, сърдцевина (τοῦ φυτοῦ Arst.; τῆς γῆς NT).

πάθος, εὖς τό 1) събитие, произшествие, случай: τὰ ἐμὰ πάθη Plat. това, което ми се случи ; πᾶν τὸ συντυχὸν π. Soph. цялото събитие; 2) нещаствие, беда (τὰ ἀνθρωπῆια πάθη Her.; ὁ χῶρος οὗτος, οὗ τόδ' ἦν π. Soph.): μετὰ τὸ τῆς θυγατρὸς π. Her. след нещастieto с дощерята, *т. е.* след смъртта и 3) изпитвано въздействие, изпитание: ἔργα καὶ πάθη Plat. извършеното и (самото) изпитано; τὸ δράμα τοῦ πάθους πλέον Aesch. извършеното е повече отколкото беше изпитано, *т. е.* престъплението е по-голямо от наказанието ; ποίνιμα πάθεα παθεῖν Soph. понасям наказание; 4) впечатление, възприятие (τῶν ὀμμάτων Plat.); 5) поражение, разгром (π. μέγα πεπονθέναι Her.); 6) страдание, болест Arst.: δυσεντερικὰ πάθη Diog. L. стомашно-чревно заболяване; 7) страст , вълнение, възбуда, афект (ἐρωτικόν Plat.): διὰ πάθους Thus. страстно; π. ποιεῖν Arst. възбуждам страсти, вълновам ; 8) промяна,

изменение, явление, процес (τὰ οὐράνια *и* τὰ περὶ τὸν οὐρανὸν πάθη Plat.): τὰ συμβεβηκότα πάθη τοῖς μεγέθεσι Arst. изменения, които стават в областа (на геометрическите) величини; π., ὃ καλοῦμεν σεισμόν Arst. явление, което наричаме земетресение; 9) *φίλος*. свойство, признак, състояние (π. λέγεται ποιότης, καθ' ἣν ἀλλοιοῦσθαι ἐνδέχεται Arst.); 10) *грам*. изменение на думата ва (*надежно, лично и т. н.*), *т. е.* флексия.

πένθος, εὸς τό 1) печал , скръб , мъка: π. ἔχειν Hom. *и* ἐν πένθει εἶναι Plat. потъпнал съм в скръб ; Τρῶας λάβε π. Hom. скръб обхвана троянците; τινὶ π. τιθέναι Hom. *и* παρέχειν Aesch. потапям някого в печал ; 2) траур: π. ποιεῖσθαι Her. обявявам траур; ἐπὶ πένθει Plut. в трауре; 3) нещастие, бедствие Her., Pind.

ὄμοιος, *ион. и староатт. ὁμοῖος, еп. ὁμοίῖος, еол. ὕμοιος 3, рядко 2* 1) сходен , подобен : θείειν ἀνέμοισιν ὁμοῖοι Hom. (коне), по бяг подобни на ветрове; ὁ ὄ. τῷ ὁμοίῳ φίλος *погов.* Plat. свой на своя (по неволя) е брат; κόμαι Χαρίτεσσιν (= ταῖς τῶν Χαρίτων κόμαις) ὁμοῖαι Hom. кядри като на Харитите; δέμας ἀθανάτοισιν ὁ. Hom. с осанка подобна на безсмъртните; ὄμοιοι ἦσαν θαυμάζειν Xen. те сякаш се удивлявали ; 2) равен , еднакъв , един и същ, същият: ὁμοῖον ἡμῖν ἔσται Her. за нас (това) ще бъде безразлично; τὸ ὁμοῖον ἀνταποδιδόναι Her. оказвам услуга за услуга; τὴν ὁμοίην (*sc. χάριν или δίκην*) (ἀπο)διδόναι Her. отплащам се със същото; ταῦτα ὄ. εἶ οἷόςπερ καὶ τᾶλλα Xen. в това ти си същият, както и във всичко останало; ἐκ τοῦ ὁμοίου, ἐκ τῶν ὁμοίων *и* ἐν τῷ ὁμοίῳ Thus. *etc.* по същия начин, точно така, в същото положение *или* безразлично; ἐν καὶ ὄμοιον Plat. едно и също; ὄ. καὶ ἴσος Her. съвършено равни ; *виж също. ὄμοιοι*; 3) взаимен (*νεῖκος* Hom.); 4) всеобщ (πόλεμος, θάνατος, γῆρας Hom.); 5) неизменен (ἀεὶ ὄ. εἶ Plat.); 6) подходящ, съответстващ, пригоден : ἢ πάνθ' ὄμοια πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ λονεῖ Soph. всеки прави това, което му се нрави; τοῖσι ἔπροι τὰ ἔργα παρέχεσθαι ὄμοια Her. (вавилонците видели, че) делата (на Зипир) съответстват (на неговите) слова - *виж също. ὄμοιον*.